

COMMISSIE VOOR AANVULLENDE PENSIOENEN

ADVIES

nr. 44

van

13 september 2024

Aangezien de Commissie voor Aanvullende Pensioenen, opgericht krachtens artikel 53 van de wet van 28 april 2003 (hierna de 'WAP'), B.S. 15 mei 2003, als opdracht heeft advies te verstrekken, wordt door

de vertegenwoordigers van de werknemers, de pensioeninstellingen, de werkgevers en de gepensioneerden, bijgestaan door deskundigen, het onderstaande advies geformuleerd:

**Ontwerp van koninklijk besluit tot goedkeuring van het reglement
van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten
betreffende de gestandaardiseerde presentatiewijze
van bepaalde informatieverplichtingen inzake aanvullende pensioenen**

Op verzoek van de minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris d.d. 10 juli 2024, heeft de Commissie zich gebogen over het ontwerp van koninklijk besluit tot goedkeuring van het reglement van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten betreffende de gestandaardiseerde presentatiewijze van bepaalde informatieverplichtingen inzake aanvullende pensioenen, alsook over de bijlagen.

Op verzoek van de minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris d.d. 10 juli 2024, heeft de Commissie zich gebogen over het ontwerp van koninklijk besluit tot goedkeuring van het reglement van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten betreffende de gestandaardiseerde presentatiewijze van bepaalde informatieverplichtingen inzake aanvullende pensioenen, alsook over de bijlagen, en formuleert zij het onderstaande advies.

Gezien de korte termijn die de Commissie is toegekend om advies te verlenen, worden in dit advies nr. 44 de voornaamste opmerkingen opgenomen die de verschillende leden van de Commissie geformuleerd hebben over dit ontwerp van koninklijk besluit en zijn bijlagen.

COMMENTAAR
VAN DE COMMISSIE VOOR AANVULLENDE PENSIOENEN,

over het ontwerp van koninklijk besluit tot goedkeuring van het reglement van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten betreffende de gestandaardiseerde presentatiewijze van bepaalde informatieverplichtingen inzake aanvullende pensioenen en zijn bijlagen.

1. Algemene overwegingen

De Commissie staat achter elk initiatief dat erop gericht is de aanvullende pensioenen transparanter te maken. Ze staat dan ook positief tegenover het ontwerp van koninklijk besluit dat tot doel heeft meer transparantie te brengen in de algemene informatieverstrekking over de aanvullend-pensioenproducten.

Meer transparantie kan immers het vertrouwen van de pensioenconsument in het aanvullend pensioen versterken.

Toch wijst de Commissie op het belang om een evenwicht te bewaren tussen transparantiemaatregelen en hun toegevoegde waarde voor de burger om te vermijden dat het al te ingewikkeld zou worden en de kosten bovenmatig zouden oplopen.

De Commissie is zich terdege bewust van de inspanningen die de FSMA zich heeft getroost om een verstaanbaar, eenvoudig opgebouwd document op te stellen met de kerninformatie over een aanvullend-pensioenproduct.

Toch stelt de Commissie vast dat de woordenschat over aanvullende pensioenen, ook al wordt die sterk vereenvoudigd zoals in het ter advies overgemaakte document, nog steeds ingewikkeld kan zijn voor de gewone burger (men denke aan woorden zoals levenslange rente, pensioenreserve ...). De Commissie is van oordeel dat er voor de documenten die moeten worden opgesteld over transparantie extra inspanningen nodig zijn (panel van aangeslotenen, copywriter,...), weliswaar zonder daardoor de tijd in te korten die de pensioeninstellingen nodig hebben om de transparantieverplichtingen te implementeren.

De Commissie merkt op dat in de commentaar bij het ontwerp van koninklijk besluit melding wordt gemaakt van de mogelijkheid om het document ook voor andere doeleinden te gebruiken dan de loutere informatieverstrekking op het ogenblik van de aansluiting.

Eenzijds merkt de Commissie op dat deze mogelijkheid het de aangeslotenen gemakkelijker zou maken om hun aanvullend pensioen op te volgen. Anderzijds stelt zij vast dat er al vele informatiebronnen bestaan voor de aangeslotenen, zoals het transparantieverlag, het pensioenoverzicht, SFDR, ...

Dit is echter een optie, geenszins een verplichting. De FSMA is immers niet gemachtigd om hetzelfde document op te leggen voor andere informatieverplichtingen. Bovendien rijzen er verschillende problemen als eenzelfde document wordt gebruikt om te voldoen aan de informatieverplichtingen voor alle types van aangeslotenen: de wettelijk vereiste informatie is niet dezelfde voor aangeslotenen/rentegenieters of voor potentiële aangeslotenen, de wijze van communicatie is niet dezelfde (mededelen of ter beschikking stellen). Tot slot herhaalt de Commissie dat elk bijkomend document of de invoeging van bijkomende informatie in een bestaand document, een bijkomende kost met zich brengt die onrechtstreeks zal worden aangerekend aan de aangeslotene.

Naast de bovenstaande algemene overwegingen, wenst de Commissie de volgende opmerkingen te formuleren.

2. Opmerkingen

2.1. *Stabiel document met geregeld aan te passen elementen*

De Commissie stelt vast dat het ontwerpreglement van de FSMA, conform de WAP, voorziet in een stabiel document met de kernelementen van de pensioentoezegging, zoals die van toepassing zijn op het ogenblik van aansluiting van een nieuwe aangeslotene.

Een aantal leden van de Commissie stelt voor om het "Aansluitingsdocument" te laten evolueren naar een dynamisch document met voortdurend up-to-date gebrachte informatie over de pensioentoezegging. Volgens die leden moet een dergelijke update bij open plannen in elk geval worden verricht bij nieuwe aansluitingen. Bovendien kan het niet-updaten van de informatie na het tijdstip van de aansluiting, tot verwarring leiden bij de bestaande aangeslotenen die verouderde informatie zien wanneer ze het document raadplegen op Mypension.be.

Andere leden verwijzen naar de bijkomende kosten van een dergelijke evolutie en wijzen erop dat bepaalde informatie hoe dan ook beschikbaar is in andere documenten (bijvoorbeeld in het transparantieverlag).

De Commissie wijst erop dat bepaalde elementen die moeten worden opgenomen in het document, mogelijk vaak zullen wijzigen zodat het document toch geregeld zal moeten worden aangepast bij een nieuwe aansluiting. Welnu, het document werd opgevat als een stabiel document met uitsluitend kernelementen van het aanvullend-pensioenproduct zodat het enkel gewijzigd zou moeten worden als er wijzigingen worden aangebracht in de pensioenregeling.

Het gaat met name om de volgende twee elementen:

- het historisch rendement over ten minste 5 jaar: dit element zal geregeld moeten worden aangepast. Maar het moet al worden opgenomen in het transparantieverlag; daar kan dus naar verwezen worden. Op die manier wordt het mogelijk om het historisch rendement over meer dan 5 jaar te vermelden;
- het contractueel gewaarborgd rendement
  - o van de pensioeninstelling: dit element zou verward kunnen worden met de minimumrendementswaarborg van de WAP en dreigt geregeld gewijzigd te worden (bv.: plan beheerd in tak 21).
  - o van de inrichter: dit element dreigt geregeld gewijzigd te worden (bv.: cash balance plan gebaseerd op het rendement van de OLO's).

De vertegenwoordigers van de pensioeninstellingen en de werkgevers raden aan om voor die elementen toe te staan dat een gebruiksvriendelijke link wordt opgenomen naar andere informatiebronnen (transparantieverlag, website ...). Zo blijft het aansluitingsdocument voor de aangeslotene langer up-to-date (met de meest recente informatie), duidelijker en vlotter leesbaar. Aldus is het makkelijker om het aansluitingsdocument te beperken tot 4 pagina's en worden herhaalde, dure aanpassingen vermeden.

De werknemersvertegenwoordigers vrezen dat de verwijzing naar andere bronnen nadelig zal zijn voor de informatieverstrekking aan de aangeslotenen en de zaak voor hen moeilijker verstaanbaar maakt. Bovendien benadrukt de transparantiewet dat de informatie moet worden bewaard op een 'duurzame

drager¹. Dit indachtig stellen de werknemersvertegenwoordigers zich de vraag of een verwijzing naar, bijvoorbeeld, een website, volstaat om te voldoen aan die verplichting.

Volgens de pensioeninstellingen wordt voldaan aan deze wettelijke verplichting door een link in te voeren.

2.2. Lay-out van het document

De Commissie leest in het ontwerpreglement dat het lettertype, de lettergrootte, de visuele elementen en het gebruik van kleuren in het document zo veel mogelijk moet zijn afgestemd op het pensioenoverzicht.

Welnu, die elementen zijn niet wettelijk gedefinieerd en het pensioenoverzicht is nog niet definitief afgewerkt.

Een aantal leden van de Commissie raadt aan om in het ontwerpreglement een overgangsbepaling op te nemen die stelt dat zolang de voormelde elementen niet definitief zijn vastgesteld voor het pensioenoverzicht, de pensioeninstellingen nog enige vrijheid hebben en dat wanneer de elementen voor het pensioenoverzicht eenmaal zijn vastgesteld, de pensioeninstellingen een voldoende lange overgangperiode moeten krijgen om de nodige aanpassingen aan te brengen. Er dient immers vermeden te worden dat de pensioeninstellingen verplicht zouden worden om hun documenten te wijzigen binnen een niet-opportune termijn.

2.3. Rubriek ‘Dit aanvullend-pensioenplan – beheerd door’

De Commissie wijst erop dat in artikel 12 van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening is bepaald dat elk document dat uitgaat van een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening haar ondernemingsnummer moet vermelden, alsook haar zetel.

De Commissie wijst erop dat de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen ter zake wettelijke verplichtingen oplegt aan de verzekeringsondernemingen.

De Commissie raadt aan om deze informatie op te nemen in de voormelde rubriek.

2.4. Rubriek ‘Wie wordt aangesloten bij dit pensioenplan?’

De Commissie stelt vast dat de categorieën van aangeslotenen niet gestandaardiseerd zijn, dat bepaalde plannen bijzonder ingewikkelde aansluitingscategorieën bevatten en dat het moeilijk is om het opnemen van die gegevens in het document te automatiseren.

De Commissie raadt aan om akkoord te gaan met een eenvoudige definitie van de categorie en om zo nodig een verwijzing op te nemen naar het reglement.

---

¹ ‘Een hulpmiddel dat een aangeslotene of rentegenieter in staat stelt om persoonlijk aan hem of haar meegeedeelde of ter beschikking gestelde informatie op zodanige wijze op te slaan dat deze gedurende een voor het doel van de informatie toereikende periode kan worden geraadpleegd en waarmee de opgeslagen informatie ongewijzigd kan worden gereproduceerd’.

2.5. Rubriek 'Welke voordelen voorziet het pensioenplan – bij overlijden'

De Commissie stelt vast dat de begunstigenclausules niet gestandaardiseerd zijn, dat ze niet zijn opgenomen in de IT-systemen van de pensioeninstellingen en dat het bijgevolg moeilijk is om het opnemen van die gegevens in het document te automatiseren.

De Commissie raadt aan om een eenvoudige toelichting bij de begunstigenclausules te behouden en zo nodig een verwijzing op te nemen naar het reglement.

In de toekomst zal de Commissie zich buigen over de problematiek van de begunstigenclausules teneinde, zo mogelijk, een advies op te stellen met voorstellen tot verduidelijking.

2.6. Veeleer medelen dan ter beschikking stellen

De Commissie merkt op dat artikel 41^{quater} van de WAP stelt dat het document onmiddellijk na de aansluiting ter beschikking moet worden gesteld.

Zij raadt evenwel aan dat Sigedis een bericht zou sturen met de mededeling dat het document beschikbaar is op MyPension.be, teneinde er zeker van te zijn dat de aangeslotenen ter kennis is gebracht dat het document ter beschikking is gesteld en dat zij ertoe worden aangezet om het te lezen.

De Commissie stelt zich de vraag op welk ogenblik dit document ter beschikking zal worden gesteld voor personen die voorheen nooit gewerkt hebben of nooit aangesloten geweest zijn bij een aanvullend-pensioenplan, bijvoorbeeld in het kader van een sectoraal plan. Het komt vaak voor dat de informatie pas een paar maanden na de aansluiting beschikbaar is op MyPension.be.

2.7. Beperking tot 4 pagina's

Volgens testen die de pensioeninstellingen hebben verricht, wordt het moeilijk om het aansluitingsdocument voor alle verschillende gevallen te beperken tot 4 pagina's. Het probleem stelt zich vooral bij complexe situaties, wanneer er bijvoorbeeld bijzondere aansluitingsvoorwaarden gelden of vrij ingewikkelde pensioenformules worden gehanteerd voor DB-plannen, dan wel bij hybride constructies.

De Commissie sluit zich aan bij het idee om een kort en verstaanbaar aansluitingsdocument te gebruiken maar is van oordeel dat de pensioeninstellingen in welbepaalde gevallen, bijvoorbeeld bij vrij ingewikkelde pensioenformules of hybride constructies, de mogelijkheid moeten hebben om meer dan 4 pagina's op te stellen, afgestemd op de specifieke aard en de mate van complexiteit van de betrokken pensioenregeling.

De Commissie stelt voor dat de FSMA bij *a posteriori* controle zou nagaan of het bij aansluitingsdocumenten die meer dan 4 pagina's beslaan, werkelijk noodzakelijk was om het maximumaantal pagina's te overschrijden wegens de complexiteit van de regeling.

2.8. Evaluatie

De Commissie stelt voor om de toepassing van het document te evalueren na een niet zo korte periode, bijvoorbeeld na 5 jaar.

In het kader van deze evaluatie meent de Commissie dat het nuttig zou kunnen zijn om alle transparantieplichtingen te beoordelen, daarbij meer bepaald de volgende doelen indachtig: verder rationaliseren van de verplichtingen, nadruk op verstaanbaarheid voor de aangeslotenen,

raadplegingsfrequentie van het document, rekening houden met relevante informatie, hoe verhouden de kosten zich tot de voordelen, stabiliteit naar de aangeslotenen toe, ...

2.9. Leesbaarheid en verstaanbaarheid

De Commissie stelt vast dat hoewel het voorgelegde document weliswaar sterk vereenvoudigd en zeer verstaanbaar is, het niettemin technische informatie bevat die vereenvoudigd of duidelijker geformuleerd kan worden. In dit verband haalt zij de volgende, niet exhaustieve, voorbeelden aan en raadt zij aan om de formulering aan te passen voor een beter begrip.

2.9.1. Naam van het document

De Commissie stelt vast dat het document de titel 'Informatiedocument aanvullend pensioen' draagt. Tijdens de besprekingen over dit document werd er evenwel steeds naar verwezen als het 'aansluitingsdocument', dit conform de memorie van toelichting bij de wet die de benaming 'aansluitingsdocument/document d'affiliation' gebruikt. Bovendien stelt artikel 41quater van de WAP dat dit document ter beschikking wordt gesteld van de werknemers die automatisch zijn aangesloten bij een pensioentoezegging, zodra zij aangesloten zijn.

De Commissie is van oordeel dat de benaming 'Informatiedocument' verwarring kan zaaien en bepaalde verwachtingen kan scheppen bij de aangeslotenen, des te meer als het document een stabiel document is zoals voorgeschreven door artikel 41quater van de WAP en de Europese wetgeving. De Commissie meent dat het document uitdrukkelijk zou moeten verwijzen naar de aansluiting met, bijvoorbeeld, de titel 'Aansluitingsdocument aanvullend pensioen'.

2.9.2. Algemene terminologie

De Commissie stelt vast dat in het Frans de term 'bilateral' wordt gebruikt in plaats van 'bipartite' en 'tweede pijlerproducten' in plaats van 'aanvullend-pensioenproducten'. Zij stelt zich de vraag waarom de terminologie in die zin werd gewijzigd.

2.9.3. Rubriek 'Welke voordelen voorziet het pensioenplan?'

De Commissie vindt de term 'voordelen' een ongelukkige keuze om te verwijzen naar een waarborg bij overlijden of invaliditeit. De titel zou als volgt kunnen luiden: 'Wat biedt het pensioenplan?'

2.9.4. Rubriek 'Hoe wordt het aanvullend pensioenplan beheerd?'

De Commissie raadt aan om in de eerste alinea te preciseren dat het rendement (al dan niet) gewaarborgd is door de pensioeninstelling om enige verwarring te vermijden met de wettelijke rendementswaarborg ten laste van de werkgever.

De Commissie stelt zich de vraag of de pensioentoezeggingen van het type cash balance niet veeleer zouden moeten worden beschouwd als pensioentoezeggingen van het type 'vaste prestaties' aangezien het toegekende rendement niet afhangt van het rendement van de pensioeninstelling of de onderliggende activa. Wel integendeel, bij dit type pensioentoezeggingen is het toegekende rendement vastgelegd in het pensioenreglement.

Tot slot stelt de Commissie vast dat de paragraaf over de wettelijke rendementswaarborg ook geldt voor de persoonlijke bijdragen van de pensioentoezeggingen van het type 'vaste prestaties'.

2.9.5. Rubriek 'Uitbetaling van het aanvullend pensioen?'

De Commissie is van oordeel dat de informatie die verstrekt wordt over het feit dat het aanvullend pensioen automatisch wordt gestort op het ogenblik dat de aangeslotene met pensioen gaat, de indruk

wekt dat de aangeslotene niets hoeft te ondernemen om zijn aanvullend pensioen te krijgen. Welnu, in de praktijk zal hij door de instelling waarbij hij is aangesloten worden gecontacteerd met het oog op de uitbetaling van zijn aanvullend pensioen.

Volgens de Commissie is de informatie over de mogelijke omzetting van kapitaal in een maandelijks rente niet voor elke aangeslotene even duidelijk en verstaanbaar.

Voorts stelt de Commissie voor om de zin 'U kan ervoor kiezen om dit kapitaal om te zetten in een levenslange rente' te vervangen door 'U hebt het recht om dit kapitaal om te zetten in een levenslange rente (een bedrag dat u de rest van uw leven zal worden uitbetaald)'.

2.9.6. Rubriek 'Wordt het aanvullend pensioen belast?'

De Commissie stelt vast dat het document informatie bevat over de mogelijkheid om de pensioenprestatie uitgekeerd te krijgen in de vorm van een rente. De informatie die in het document wordt verstrekt is evenwel te beperkt wanneer het gaat om de belasting ingeval de pensioenprestatie wordt uitgekeerd in de vorm van een rente. In dit verband zou het nuttig kunnen zijn om een link op te nemen naar een andere website zoals Wikifin zodat, zo nodig, meer gedetailleerde informatie kan worden verkregen over de belasting.

2.9.7. Rubriek 'Waar vindt u bijkomende informatie?'

De Commissie stelt vast dat de standaardtekst het volgende vermeldt: ' U kan de evolutie van uw aanvullend pensioen jaarlijks opvolgen via de website www.mypension.be. U kan er uw e-mailadres registreren om op de hoogte te blijven van nieuwe informatie.'

Volgens de Commissie wordt MyPension.be hét informatiekanaal bij uitstek voor de informatie over de aanvullende pensioenen. Ze raadt dan ook aan om de tekst te wijzigen teneinde burger ertoe aan te sporen zich erop aan te sluiten.